

Nr 137.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående upplåtelse av tomter till egnahemsbyggnader från det till Strängnäs hospital anslagna förra biskopsbostället 2 mantal Sundby nr 1 i Strängnäs socken; given Stockholms slott den 12 februari 1926.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Gustav Möller.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 februari 1926.

Närvarande:

Statsministern SANDLER, ministern för utrikes ärendena UNDEÉN, statsråden OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Departementschefen, statsrådet Möller, anmäler uppkommen fråga om upplåtelse av tomter till egnahemsbyggnader vid det av Strängnäs hospital disponerade förra biskopsbostället 2 mantal Sundby nr 1 i Strängnäs socken och anför därvid:

I en till statsrådet och chefen för socialdepartementet ingiven skrift den 30 mars 1922 hemställde styrelserna för svenska hospitalspersonalens förbund och för svenska hospitalens ekonomipersonals förbund om verkställande av en allsidig utredning angående upplåtelse av tomter till egnahemsbyggnader för be-

Framställning av vissa personalorganisationer vid hospitalen.

fattningshavare vid statens anstalter för sinnessjuka samt om beredande åt dessa befattningshavare av egnahemslån för uppförande av bostadsbyggnader.

I skrivelsen hänvisades till den överallt i landet rådande bostadsbristen, vilken även för hospitalspersonalen gjorde sig kännbar, varjämte organisationerna erinrade om vissa av befattningshavare vid hospital tidigare gjorda framställningar rörande tomtupplåtelser för egnahemsbyggande vid hospitalen.

Genom remiss anbefalldes medicinalstyrelsen att avgiva utlåtande över framställningen i fråga.

*Medicinal-
styrelsen den
17 februari
1923.*

I ett med anledning härav den 17 februari 1923 avgivet utlåtande omnämnde medicinalstyrelsen, som förklarade sig finna den gjorda framställningen behjärtansvärd, att styrelsen i anledning av densamma låtit verkställa utredning om möjligheterna att till befattningshavare vid sinnessjukvårdsanstalter upplåta egnahemstomter från vederbörande anstalter tillhörig mark. Med anledning av en i framställningen åberopad ansökning från befattningshavare vid Uppsala hospital och asyl om upplåtelse av tomter från det till nämnda anstalt hörande akademihemmanet Hammarby förklarade sig styrelsen på anförda skäl icke för det dåvarande kunna tillstyrka upplåtelser från sagda område. Däremot ansågo sig styrelsen kunna framlägga förslag till tomtupplåtelser vid andra hospital, där förhållandena medgäve sådana upplåtelser.

*Formen för
upplåtelser.*

Innan styrelsen närmare ingick på detta förslag, upptog styrelsen i sin förevarande skrivelse frågan om *formen för de ifrågasatta upplåtelse* och erinrade därvid, att styrelsen i ett den 11 december 1920 avgivet utlåtande över då gjorda framställningar om upplåtelse av tomter för uppförande av egna hem berört denna fråga. Styrelsen hade därvid anfört bland annat följande.

Styrelsen, som till fullt behjärtat dessa framställningar, genom vilkas förverkligande bostadsbristen vid hospitalen skulle kunna avsevärt lättas, hade emellertid icke funnit någon tillfredsställande form, i vilken dylika upplåtelser borde ske för tillgodoseende av såväl hospitalens som egnahemsägarnas intresse. Styrelsen hölle nämligen före, att upplåtelser med äganderätt i allmänhet icke borde förekomma, då det ur sjukvårdssynpunkt vore av vikt, att hospitalens avskilda läge icke äventyrades genom uppväxande egnahemssambällen i deras omedelbara närhet, över vilkas utveckling hospitalsledningen icke skulle kunna utöva någon verksam kontroll. Därest tomtupplåtelser skulle ske, borde dessa ske i en form, som innebure garanti för att tomterna endast komme hospitalspersonal eller förutvarande hospitalspersonal tillgodo och icke överginge i utomståendes händer, i vilket sistnämnda fall föga syntes vara vunnit för hospitalens vidkommande. Ur denna synpunkt syntes ej ens upplåtelse med tomträtt vara fullt betryggande, utan syntes full kontroll över tomternas användning kunna vinnas endast vid tomternas upplåtande med nyttjanderätt, därvid företrädesvis upplåtelse för nyttjanderättsinnehavarens livstid skulle ifrågakomma. Vid dylika upplåtelser med nyttjanderätt syntes emellertid stora svårigheter föreligga för personalen, som i regel icke besatte tillräckligt eget byggnadskapital, att genom lån anskaffa sådant kapital. Vid tomtupplåtelser av andra slag syntes det därför, åtminstone under dåvarande förhållanden, icke föreligga stora möjligheter för nyttjanderättsinnehavarna att å tomterna uppföra byggnader utan att staten trädde emellan såsom långgivare. Om

emellertid sålunda för dylika egna hems uppförande skulle erfordras lån av staten till belopp, som ej torde allt för mycket understiga kostnaden för byggnadernas uppförande eller åtminstone för däri ingående materialier, syntes det ur statens synpunkt lämpligare, att staten uppförde byggnader och tillhandahölle desamma såsom tjänstebostäder åt befattningshavarna. I detta senare fall hade staten jämväl garanti, att byggnaderna bleve av fullgod beskaffenhet, något som icke syntes med visshet kunna påräknas beträffande de egna hem, som skulle uppföras av befattningshavarna.

I sitt nu förevarande utlåtande den 17 februari 1923 förklarade sig styrelsen i princip fortfarande stå på samma ståndpunkt som i det nyss återgivna yttrandet angivits. Styrelsen ansåge således personalens behov av bostäder på lämpligaste sätt tillgodoses genom *av staten uppförda bostadshus*. Då emellertid den statliga byggnadsverksamheten vid hospitalen ännu icke förmådde fylla mer än en del av det förefintliga bostadsbehovet och det torde dröja en avsevärd tid, innan ens större delen av behovet blivit fyllt på denna väg, syntes det styrelsen lämpligt att samtidigt för bostadsbehovets fyllande anlita det livliga intresse för byggande av egna hem, som förefunnes bland befattningshavare vid hospitalen. Där så kunde ske, d. v. s. där hospitalen disponerade tillräckligt stora jordområden för att utan nämnvärd olägenhet kunna avstå någon del av sin mark, syntes därför personalens egnahemsrörelse böra uppmuntras genom *tomtupplåtelser*. Därvid måste givetvis en viss varsamhet iakttagas för att det avskilda läge, som flertalet hospital åtnjöte och som vore till stor fördel för sjukvården, icke skulle äventyras. Så länge dylika egnahemstomter befunno sig i hospitalens befattningshavares händer, syntes någon fara i nämnda avseende icke föreligga. Risk kunde anses uppstå först i den mån tomterna överginge till utomstående. Såsom styrelsen i sin ovan omnämnda skrivelse den 11 december 1920 anfört, skulle det vara fördelaktigast, om upplåtelser av ifrågavarande slag kunde ske med *nyttjanderätt*. En viss trygghet mot överlåtelser till utomstående syntes dock även kunna vinnas vid upplåtelse av *tomträtt*, därest dels tomträterna upplättes endast till befattningshavare och dels tomträttstiden för försvärande av tomternas överlåtande till utomstående sattes jämförelsevis kort.

Upplåtelser av tomträter skulle emellertid i de flesta fall förutsätta att egnahemsbyggarna erhöles hjälp med anskaffande av byggnadskapital, vilket med hänsyn till upplåtelseformens beskaffenhet svårligen skulle kunna ske, om ej staten trädde emellan såsom långivare. Medicinalstyrelsen framlade ock i skrivelsen förslag härutinnan med angivande av vissa närmare grunder för långivning; och hemställde styrelsen om anvisande av medel för beredande av egnahemslån till belopp, som i avvaktan på närmare erfarenhet för det första budgetåret beräknades till 180,000 kronor.

Därest emellertid den av medicinalstyrelsen sålunda ifrågasatta vägen för uppmuntrande av hospitalsbefattningshavarnas egnahemsrörelse skulle befinnas icke böra anlitas på grund av de anspråk på lån av statsmedel, som i samband därmed måste framställas, ansåge sig styrelsen böra i andra hand föreslå, att vid vissa hospital, där god tillgång på mark funnes, tomter måtte få upplåtas *med äganderätt*, i vilket fall vederbörande befattningshavare syntes hava större

möjlighet än vid upplåtelse av tomträtt att själva genom belåning av in-teckningar förskaffa sig byggnadskapital. Ehuru det kunde antagas, att vid dylika tomtupplåtelser tomterna företrädesvis komme att bebyggas och bebos av be-fattningshavare vid vederbörande hospital, för vilka tomterna med hänsyn till läget i närheten av hospitalet bäst lämpade sig, måste man räkna med att tom-terna kunde övergå till utomstående, varför upplåtelser av ifrågavarande slag icke borde ske i andra fall än där det kunde med säkerhet antagas, dels att den upplåtna marken kunde utan olägenhet för all framtid avvaras för vederbö-rande hospital, dels ock att det å tomterna uppväxande egnahemssamhället icke skulle komma att inverka störande på hospitalets avskildhet.

Styrelsen anförde härefter att styrelsen låtit vid en del hospital verkställa utredning angående berörda förhållanden och med stöd av denna utredning ansett sig kunna tills vidare föreslå tomtupplåtelser av ifrågavarande slag vid *Strängnäs hospital* och *Kristinehamns hospital*.

Vad angår frågan om tomtupplåtelser vid *Kristinehamns hospital* föreligger denna fråga, med hänsyn till vissa förberedande åtgärder som kräva medverkan av vederbörande kommunala myndigheter, ännu icke i sådant skick att den-samma kan upptagas till prövning.

Vad däremot beträffar *Strängnäs hospital* anförde medicinalstyrelsen be-träffande tomtupplåtelser från det till denna anstalt anslagna området i sin ifrågavarande skrivelse den 17 februari 1923 huvudsakligen följande.

Strängnäs hospital disponerade det å Tosterön norr om Strängnäs stad be-lägna förra biskopsbostället 2 mantal Sundby nr 1 i Strängnäs socken.

Direktionen för hospitalet hade i avgivet utlåtande framhållit, att av den hospitalets mark som överhuvudtaget kunde påräknas bliva tagen i anspråk för egnahemsbyggande intet område vore så beläget, att vid dess byggande varje men för hospitalet kunde anses uteslutet, i synnerhet om tomterna över-ginge i andra händer än hospitalets befattningshavares. Inom direktionen hade därför uttalats starka betänkligheter mot en tomtupplåtelse med full ägande-rätt, varigenom all kontroll i berörda hänseende skulle åsidosättas. Direktionen ansåge sig dock kunna föreslå ett område för ändamålet, där de olägenheter av ett bebyggande, som kunde vid upplåtelse med full äganderätt befaras, syntes vara av mindre betydelse än de fördelar, som ett underlättande av per-sonalens nu så försvårade bostadsanskaffning innebure.

Detta område, som funnes närmare angivet på en av distriktslantmätaren Johan W. Ström år 1922 upprättad, vid medicinalstyrelsens skrivelse fogad karta, vore beläget invid egendomens västra gräns, väl avskilt från det egent-liga anstaltsområdet men med lätta kommunikationer till färjläget och staden. Detsamma omfattade i areal 5,963 hektar, varav 4,7973 hektar avsetts såsom tomtmark samt återstoden 1,1490 hektar såsom mark för erforderliga vägar och gemensamma platser. Marken hade, såsom framginge av ett vid handlingarna fogat värderingsinstrument den 9 oktober 1922, värderats av domänintendenten E. Lindblad och förutnämnde Ström.

Direktionen hade såsom villkor för upplåtelser av tomter å området före-slagit,

1) att hospitalet utan ersättning upplåte mark för vägarna och ställde dem i för byggnadsbehovet erforderligt skick,

2) att å inköpt tomt bostadshus skulle vara färdigbyggt inom tre år efter köpets avslutande,

Förslag
rörande tomt-
upplåtelser vid
Strängnäs
hospital.

3) att bostadshusen skulle byggas för högst 2 familjer med högst 8 eldstäder och i högst 2 våningar samt att ritningar och förlägningsplan för byggnaderna skulle av direktionen godkännas,

4) att tomter ej finge sammanslås eller styckas,

5) att inom området ej finge utan direktionens medgivande uppföras eller inredas byggnad för drivande av fabrik, handel eller offentlig servering, och

6) att stall för större husdjur ej finge inrättas inom området.

Svenska hospitalspersonalens förbund hade i en till medicinalstyrelsen in-given skrivelse hemställt,

att försäljningspriset för de ifrågavarande tomterna måtte sättas 50 % lägre än vad de sakkunniga värderingsmännen föreslagit,

att direktionen medgäves rätt att i särskilda fall bevilja undantag från skyl-digheten att hava huset färdigt inom 3 år, samt

att husets placering å tomten finge bestämmas av bebyggaren, utan att direktionens godkännande skulle erfordras.

För egen del anförde *medicinalstyrelsen* att den till hospitalets förfogande ställda egendomen i areal omfattade omkring 207 hektar. Om denna areal minskades med det för tomupplåtelse ifrågasatta området, cirka 6 hektar, syntes styrelsen den återstående delen fortfarande vara fullt till-räcklig såväl för tryggnad av hospitalets framtida behov av utvidgning som för tillgodoseende av hospitalets jordbruk och trädgårdsrörelse. Även om de ifrågasatta tomterna upplättes med äganderätt, syntes desamma läge i närheten av hospitalet och avskilt från Strängnäs stad medelst ett brett sund innebära en viss garanti för att tomterna komme att bebyggas och bebos huvudsakligen av befattningshavare vid hospitalet. Med hänsyn till områdets belägenhet i utkanten av hospitalets mark torde för övrigt någon större olägen-het för hospitalet knappast uppstå, därest någon eller några av tomterna skulle övergå till utomstående. Vad anginge personalens anhållan att tomterna måtte få upplätas mot ersättning, understigande desamma vid värdering uppskattade värde, syntes det styrelsen visserligen vara behjärtansvärt, att tomterna till-handahölles befattningshavarna under så fördelaktiga villkor som möjligt, men därest tomterna skulle upplätas med full äganderätt och således utan några in-skränkningar i avseende å rätten att överlåta desamma, vore det knappast lämp-ligt att upplåta tomterna till lägre priser än de å orten gällande, då en dylik anordning skulle kunna tänkas leda till spekulation med tomterna. Det syntes styrelsen vara lämpligare att tomterna upplättes till de vid värderingen upp-tagna priserna men att, så länge tomterna befunno sig i händerna på befatt-ningshavare, största tillmötesgående visades i avseende å villkoren för gäldande av köpeskillingen, som under sådana förhållanden skulle kunna innestå i fastig-heten viss tid räntefritt och därefter mot låg ränta. Mot personalens hemställan att direktionen skulle äga bevilja anstånd med husens färdigbyggande, syntes ej föreligga några större betänkligheter. Däremot syntes någon ändring icke böra göras i direktionens förslag, att ritningar och förlägningsplan för bygg-naderna skulle godkännas av direktionen, då en dylik bestämmelse syntes bi-draga till en ändamålsenlig och tilltalande anordning av det blivande egna-hemssamhället. Det av direktionen föreslagna förbudet mot drivande inom om-rådet av fabrik, handel eller offentlig servering syntes styrelsen böra utsträckas att gälla även anordnande å området av förlustelse-, mötes- och andra dylika offentliga lokaler.

Under återopande av vad sålunda och i övrigt i skrivelsen den 17 februari 1923 anförts hemställde medicinalstyrelsen i första hand, bland annat, om be-myndigande att vid Strängnäs hospital av den till anstalten hörande marken åt befattningshavare vid hospitalet upplåta tomträtter samt om medgivande rö-rande utlämnande av bostadslån enligt vissa angivna grunder.

Därest denna hemställan icke vunne bifall hemställde styrelsen alternativt, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen medgiva att från ett område om 5,9163 hektar i areal av det till Strängnäs hospital hörande f. d. biskopsbostället 2 mantal Sundby nr 1 i Strängnäs socken måtte få, efter prövning av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall, till befattningshavare vid hospitalet försäljas tomter för uppförande av egna hem, till pris ej understigande värden, som enligt vid handlingarna fogade värderingsinstrument åsatts tomterna samt på de villkor i övrigt, som Kungl. Maj:t kunde för varje särskilt fall finna skäligt föreskriva.

Byggnads-
styrelsen den
31 maj 1923.

Till följd av remiss avgav byggnadsstyrelsen den 31 maj 1923 utlåtande över medicinalstyrelsens förslag.

Beträffande *formerna för tomtupplåtelser* och därmed närmast sammanhängande frågor förklarade sig byggnadsstyrelsen instämma i medicinalstyrelsens betänkligheter mot tomtupplåtelser från mark, som anslagits till statens hospital, enär vid varje sådan upplåtelse måste förutsättas, att den sålunda skapade lägenheten förr eller senare komme att förvärvas av annan person än den, till vilken upplåtelsen först gjorts. Man måste med andra ord räkna med att egnahemstomterna framdeles komme att besittas av personer, som icke tillhörde hospitalens tjänstemannakår. På denna grund ansåge styrelsen att upplåtelser av tomtmark för hospitalspersonalens egnahemsrörelse icke borde komma i fråga annorstädes än där för bostadsändamål lämpade områden förefunnos, vilka vore icke blott obehövligen för hospitalens drift utan även så belägna, att deras användning vore för vederbörande hospital fullständigt likgiltigt. Att avgöra huruvida och i vilken utsträckning sådana områden förefunnos vid statens hospitalsanläggningar tillkomme givetvis medicinalstyrelsen.

För den händelse denna grundförutsättning för tomtupplåtelse föreläge, syntes det byggnadsstyrelsen som om den form, under vilken upplåtelsen skedde, vore för statsverket av mindre betydelse. Något skäl mot upplåtelse med full äganderätt kunde icke anses föreligga annat än i det fall, att området i fråga kunde beräknas bliva erforderligt för något annat statsändamål, vilket beträffande de påtänkta områdena invid Strängnäs hospital näppeligen kunde sägas vara fallet.

Skulle tomterna försäljas med full äganderätt för köparen, syntes de emellertid böra åsättas ett pris, svarande mot markens värde i öppen marknad, då eljest staten komme att till sin egen nackdel uppmuntra tomtspekulation. En sådan prissättning behöfde givetvis icke utesluta, att gentemot hospitalspersonalen sådana betalningsvillkor användes, som vore ägnade att underlätta denna personals egnahemsrörelse. Sådan lättnad för personalen kunde förslagsvis vinnas genom att i köpeavtalet infördes den bestämmelsen, att viss del av köpeskillingen finge inestå antingen räntefritt eller mot låg räntesats, så länge lägenheten besattes och användes av person, som vore hospitalstjänsteman.

Vad angår medicinalstyrelsens förslag rörande *ifrågasatta tomtupplåtelser vid Strängnäs hospital* anförde byggnadsstyrelsen att de uppgjorda styckningsförslagen icke syntes styrelsen tillfredsställande, varför förslag till ej

blott tomtindelning utan även lämpliga byggnadsföreskrifter borde utarbetas av därtill kompetent person, innan någon upplåtelse ägde rum.

Med anledning av vad byggnadsstyrelsen anfört anbefalldes medicinalstyrelsen att ånyo avgiva utlåtande i ärendet.

Medicinal-
styrelsen den
15 januari
1924

I detta utlåtande, vilket avgavs den 15 januari 1924, omnämnde styrelsen att direktionen för Strängnäs hospital, vars yttrande styrelsen infordrat, anfört att intresset bland hospitalets befattningshavare för förvärv av egnahemstomter fortfarande vore livligt. Under förutsättning bland annat att upplåtelse med full äganderätt medgäves, vore det antagligt att ett tiotal befattningshavare omedelbart skulle ansöka om tomtförvärv.

För egen del anförde medicinalstyrelsen, att då det i nu förevarande fall vore fråga om upplåtelse av tomter från områden, som kunde anses umbärliga för hospitalet och där ej heller någon avsevärd olägenhet kunde anses uppstå av uppkomsten av egnahemssamhällen, några större betänkligheter mot tomtupplåtelser med äganderätt icke syntes föreligga. Med hänsyn härtill och då av styrelsen ifrågasatta upplåtelser av tomträtter icke torde tillfredsställa de befattningshavare, som planerade uppförande av egna hem, ansågo sig styrelsen böra förorda, att de ifrågasatta tomterna måtte få upplåtas med äganderätt. Styrelsen hemställde således om bifall till sin i utlåtandet den 17 februari 1923 alternativt framförda anhållan om medgivande av försäljning av egnahemstomter från ifrågavarande områden vid Strängnäs hospital.

Med anledning av byggnadsstyrelsens anmärkningar mot de uppgjorda styckningsförslagen hemställde medicinalstyrelsen, att Kungl. Maj:t ville uppdraga åt byggnadsstyrelsen att upprätta förslag till tomtindelning och byggnadsföreskrifter beträffande ifrågavarande område.

Genom beslut den 7 februari 1924 anbefalldes Kungl. Maj:t byggnadsstyrelsen att till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till stadsplan, tomtindelning och vederbörliga byggnadsföreskrifter för de ägoområden vid Strängnäs hospital, som angivits å ovanberörda av distriktslantmätaren Ström upprättade karta.

Till åtlydnad av denna föreskrift överlämnade byggnadsstyrelsen med utlåtande den 27 februari 1924 dels ett inom styrelsens stadsplanebyrå upprättat, å en utlåtandet bifogad karta med tillhörande beskrivning framställt förslag till *stadsplan* och *tomtindelning*, dels ock förslag till ej mindre *särskilda bestämmelser med avseende å sättet för kvartermarkens användande* än även till *föreskrifter med avseende å bebyggandet (byggnadsordning)*. Styrelsen hemställde, att de sålunda upprättade förslagen måtte av Kungl. Maj:t fastställas med stöd av 1 kap. 42 och 46 §§ i lagen den 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad.

Byggnads-
styrelsen den
27 februari
1924.

Beträffande den föreliggande *stadsplanekartan* framhöll byggnadsstyrelsen, att denna i huvudsak omfattade samma områden, som vore angivna å distriktslantmätaren Ströms förenämnda karta, men att vissa mindre jämkningar beträffande ägogränserna vidtagits i norr och sydväst.

I fråga om *särskilda bestämmelser i avseende å sättet för kvarterersmarkens användande* innebar byggnadsstyrelsens förslag bland annat att å varje tomt icke finge uppföras mera än en huvudbyggnad med tillhörande uthus, att huvudbyggnad icke finge uppföras till större höjd än sju och en halv meter eller innehålla mer än två våningar, att vid tvåvåningsbyggnad vindsutrymmet icke finge inredas för bostadsändamål, att i varje byggnad icke finge inredas mer än två kök samt att inom stadsplaneområdet endast finge uppföras byggnader för egnahemsändamål.

Förslaget till föreskrifter med avseende å bebyggandet av området (byggnadsordning) innebar bland annat att närmaste inseende över stadsplaneområdets bebyggande skulle utövas av en genom hospitalsdirektionen utsedd person (byggnadsinspektör) som skulle godkännas av länsstyrelsen, samt innehöll i övrigt åtskilliga föreskrifter rörande sökande och meddelande av byggnadslov samt villkoren därför, sättet för uppförande av byggnad och anordnande av byggnadstomt m. m.

Genom beslut den 4 april 1924 anbefalldes Kungl. Maj:t medicinalstyrelsen att i ärendet ånyo avgiva utlåtande med anledning av ifrågavarande inom byggnadsstyrelsen upprättade förslag till stadsplan och tomtindelning m. m., varjämte styrelsen anbefalldes att låta verkställa och till Kungl. Maj:t inkomma med saluvärdering rörande de å den inom byggnadsstyrelsen uppgjorda stadsplanekartan angivna byggnadstomterna.

Sedan medicinalstyrelsen i anledning härav inhämtat yttrande i ärendet av direktionen för Strängnäs hospital, överlämnade styrelsen med utlåtande den 23 januari 1925 det av hospitalsdirektionen avgivna yttrandet jämte ett därvid fogat, av domänintendenten Ernst Lindblad på uppdrag upprättat värderingsinstrument den 4 september 1924 rörande tomterna, vilket värderingsinstrument grundade sig på en likaledes bifogad, av stadsingenjören D. E. Aronsson år 1924 upprättad utsättningskarta, samt en skrivelse från egnahemsintresserade vid Strängnäs hospital. Styrelsen anförde i sin skrivelse i huvudsak följande:

I värderingsinstrumentet hade följande priser per kvadratmeter åsatts de trettiofem olika tomterna, nämligen

35 öre för tomten nr 1	
40 » » tomterna nr:ris 2, 7—8, 15—18, 32—35	
50 » » » » 3, 13—14, 22—23, 27—31 samt	
60 » » » » 4—6, 9—12, 19—21, 24—26.	

Direktionen hade i sitt utlåtande tillstyrkt att de i värderingsinstrumentet upptagna prisen per kvadratmeter måtte tillämpas vid tomtförsäljningar från ifrågavarande område; och finge styrelsen biträda, vad direktionen sålunda föreslagit.

Beräffande byggnadsstyrelsens förslag till byggnadsordning för området hade de egnahemsintresserade vid hospitalet samt hospitalsdirektionen framställt vissa erinringar, huvudsakligen beträffande den byggnadsinspektör, som enligt sagda förslag skulle övervaka områdets behöriga bebyggande.

Mot byggnadsstyrelsens förslag till stadsplan och tomtindelning för området hade direktionen icke haft något att erinra, men direktionen hade ansett sig böra framhålla, att i samband med upplåtelse av tomter från området borde medgivas rätt för tomtägarna att erhålla utfart över hospitalets mark *dels* från en i norr-söder genom områdets centrala del gående gata åt sydost fram till landsvägen *dels ock* från områdets sydvästra del till Mälarens strand.

Slutligen hade direktionen uttalat önskvärdheten av att köpare, tillhörande hospitalets personal, måtte på det sätt beredas lättnad i fråga om köpeskillingens erläggande, att halva köpeskillingen finge innestå räntefritt mot in-teckning i lägenheten, så länge denna besattes och användes av person, som vore anställd i hospitalets tjänst eller därifrån avgått med pension eller ock av sådan persons efterlevande maka.

Sistberörda av direktionen framförda önskemål syntes styrelsen lämpligen böra tillgodoses i samband med blivande försäljningar av tomter från området.

Till stöd för de av egnahemsintresserade och hospitalsdirektionen föreslagna ändringarna i byggnadsstyrelsens förslag till byggnadsordning för området funne styrelsen icke tillräckliga skäl hava förebragts.

Styrelsen hemställde alltså, att såväl byggnadsstyrelsens förslag till stadsplan, tomtindelning och bestämmelser med avseende å sättet för kvartersmarkens användande som dess förslag till byggnadsordning måtte av Kungl. Maj:t fastställas i oförändrat skick.

Tillika hemställde styrelsen, under åberopande av sin framställning i ärendet den 15 januari 1924, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen medgiva att från det område av förra biskopsbostället 2 mantal Sundby nr 1 i Strängnäs socken av Södermanlands län, som angåves å dels den av distriktslantmätaren Ström år 1922 upprättade kartan och dels den av byggnadsstyrelsen år 1924 upprättade kartan med förslag till stadsplan för området, finge efter prövning av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall till befattningshavare vid Strängnäs hospital försäljas tomter enligt byggnadsstyrelsens förslag till tomtindelning, till pris ej understigande de värden per kvadratmeter, som av domänintendenten Lindblad i värderingsinstrument den 4 september 1924 åsatts de särskilda tomterna, och på villkor i övrigt, som Kungl. Maj:t vid försäljningarna funne skäligt att i varje särskilt fall föreskriva.

Sedan ärendet härefter överlämnats till kommunikationsdepartementet för förberedande handläggning av frågan om fastställelse av stadsplan m. m. avgav länsstyrelsen i Södermanlands län, efter hörande av överlantmätaren i länet, den 5 juni 1925 infordrat utlåtande i ärendet.

Länsstyrelsen
i Söderman-
lands län.

Överlantmätaren underströk i sitt yttrande behovet av de i medicinalstyrelsens utlåtande föreslagna vägarna samt av gemensam strandplats för egnahemsbyggarna. I övrigt hade överlantmätaren intet att erinra mot den föreslagna byggnadsplanen. De föreslagna tomtpriserna syntes skäliga och lämpliga.

Länsstyrelsen instämde för egen del i huvudsak i vad överlantmätaren anförde.

Sedan byggnadsstyrelsen anbefallts att ånyo avgiva utlåtande i ärendet, har styrelsen den 28 oktober 1925 avgivit sådant utlåtande.

Styrelsen har däri bemött de erinringar som framställts beträffande förslaget till byggnadsordning och på anförda skäl förklarat sig vidhålla sitt tidigare förslag härutinnan. Med anledning av vad från medicinalstyrelsens och hospitalsdirektionens sida anförts beträffande utfartsvägar å egnahemsområdet har byggnadsstyrelsen meddelat att, då dessa vägar ej tillhörde

Byggnads-
styrelsen den
28 oktober
1925.

stadsplaneområdet, styrelsen icke haft anledning att närmare beröra desamma, men styrelsen funne vad i detta avseende framhållits beaktansvärt. I detta sammanhang ville styrelsen framhålla, att därest förbindelsevägen mellan stadsplaneområdet och hospitalet skulle anläggas genom hospitalsdirektionens försorg, anläggningskostnaden eventuellt borde fördelas mellan tomtköparna.

Styrelsen har vidare anfört följande:

Den av byggnadsstyrelsen i stadsplaneförslaget angivna *tomtindelningen* hade lagts till grund för det särskilda tomtindelningsförslag, som, sedan tomterna och vägarna inom området utstakats på marken, numera uppgjorts av stadsingenjören Aronsson. Enligt byggnadsstyrelsens mening syntes detta tomtindelningsförslag med däri intagna arealuppgifter kunna läggas till grund för upplåtelsen.

Vad beträffade den av domänintendenten Lindblad verkställda *värderingen* av i stadsplaneförslaget angivna tomter finge byggnadsstyrelsen framhålla, att däri endast angivits å-prisen per kvadratmeter för de särskilda tomterna. Byggnadsstyrelsen hade därför låtit uppgöra en utlåtandet bilagd tabell, omfattande icke endast tomternas nummer samt å-pris per kvadratmeter, utan även tomternas areal, det absoluta priset för varje tomt ävensom den sammanlagda storleken av den säljbara tomtarealen inom området samt den totala försäljningssumman enligt de åsatta priserna.

Beträffande den av domänintendenten Lindblad verkställda *graderingen av tomtpriserna*, varierande, frånsett en tomt, mellan 40 och 60 öre per kvadratmeter, kunde byggnadsstyrelsen icke yttra sig utan besiktning på platsen, och syntes det böra ankomma på hospitalsdirektionen att i varje särskilt fall besluta rörande det å-pris, som kunde anses vara skäligt med hänsyn till tomternas värde för bebyggande. Medelpriset per kvadratmeter uppginge enligt den av domänintendenten Lindblad verkställda värderingen till i runt tal 50 öre per kvadratmeter. Av det företedda värderingsinstrumentet framginge, att tomtspekulanter yrkat nedsättning i de åsatta priserna, men domänintendenten Lindblad hade såsom jämförande exempel anfört, att tomtpriset inom det en mil från Strängnäs belägna Brobyholm uppginge till 50 å 60 öre per kvadratmeter samt att priserna beträffande hemmanet Vannesta vid Stallarholmen uppginge till 30 å 40 öre per kvadratmeter, i vilket senare fall emellertid tillkomme ett tillägg å 10 % av köpesumman för bestridande av kostnaderna för framdragande av vägar, som i mån av behov skulle anläggas av tomtägarna själva å mark, som kostnadsfritt upplättes. Inom det nu planerade samhället skulle emellertid kronan ombesörja anläggning av erforderliga vägar.

Byggnadsstyrelsen funne det mycket lämpligt, att markförsäljaren i förvarande fall åtoge sig väganläggningarna, och måste hänsyn härtill givetvis tagas vid bestämmandet av tomtpriserna. Då någon utredning emellertid icke förebragts beträffande *kostnaderna för väganläggningar*, hade byggnadsstyrelsen ansett sig böra göra en undersökning härutinnan. Vägarna inom Sundby egnahemsområde upptog en areal av i runt tal 7.000 kvadratmeter. Då de första anläggningskostnaderna för dessa vägar, inberäknat kostnader för eftergrusning, icke syntes, efter vad byggnadsstyrelsen under hand inhämtat rörande priserna å orten, böra beräknas efter ett lägre å-pris än 1 krona 40 öre per kvadratmeter, uppginge alltså dessa kostnader till sammanlagt 9,800 kronor eller i avrundat tal 10,000 kronor. Då den försäljningsbara tomtmarken utgjorde sammanlagt 48,721 kvadratmeter, motsvarade sistnämnda belopp en vägkostnad av 20 öre per kvadratmeter tomtmark. Därest å-priset per kvadratmeter tomtmark bestämdes i enlighet med vad av domänintendenten Lindblad föreslagits eller till i medeltal 50 öre per kvadratmeter, skulle tomtförsäljningen inbringa ett belopp av sammanlagt omkring 24,700 kronor eller med

avdrag för väganläggningskostnaderna å 10,000 kronor, ett nettobelopp av omkring 14,700 kronor, motsvarande 30 öre per kvadratmeter. Om vägmarken medräknades bleve råmarkspriset för området omkring 26 öre per kvadratmeter, vilket pris måste anses vara lågt. Med hänsyn till att marken skulle upplåtas till hospitalets tjänstemän ansåge sig byggnadsstyrelsen dock böra tillstyrka ett godkännande av sagda pris.

Vid beräkandet av tompriset borde emellertid hänsyn icke endast tagas till råmarkspriset och kostnaderna för erforderliga väganläggningar utan även till *kostnaderna för anställandet av den föreslagna byggnadsinspektören*. Den ersättning, som borde tillkomma inspektören för granskning av insända ritningar samt i genomsnitt tre besiktningar av respektive byggen, kunde med tillämpning av i allmänhet gällande taxor sättas till omkring 65 kronor per byggnad, inberäknat ersättning för inspektörens resor, dock under förutsättning att ett någorlunda stort antal byggnader uppfördes samtidigt. Nämda kostnadsbelopp motsvarade ett å-pris av omkring 5 öre per kvadratmeter och uppginge för samtliga föreslagna tomter till tillhoppa 2,400 kronor. Enligt byggnadsstyrelsens mening borde det emellertid kunna påfordras, att byggnadsinspektören för sagda ersättning jämväl tillhandahölle 5 å 6 typritningar till byggnader, varvid styrelsen givetvis förutsatte, att till byggnadsinspektör utsåges arkitekt, som vore fullt förtrogen med planering av samhällen av här ifrågakomna art. Med ledning av dessa olika typritningar, lämpligen omlagda och avpassade efter olika tomtförhållanden, skulle kunna avvägbringas ett bebyggande av god helhets- och detaljverkan, utan att några ritningskostnader, fränsett kostnaderna för kopiering, skulle behöva drabba egnahemsbyggarna. Tanken att samma ritningar skulle kunna komma till användning vid flera byggnader hade även av de egnahemsintresserade i deras skrivelser framkastats. Då ett fyrtiotal vid hospitalet sysselsatta personer för det närvarande vore tvingade att hava sin bostad i Strängnäs och således på relativt långt avstånd från hospitalet, syntes ett tämligen snabbt bebyggande inom här avsedda egnahemsområde vara att förvänta.

Såsom av vad ovan anförts framginge skulle tomterna betinga ett pris, som i medeltal uppginge till 55 öre per kvadratmeter och som med hänsyn till att däri inginge ersättning för väganläggningar och kontroll över bebyggandet, eventuellt även för erforderliga byggnadsritningar, måste anses synnerligen fördelaktigt. Byggnadsstyrelsen finge emellertid framhålla, att hospitalsdirektionen, som skulle ombesörja tomtförsäljningen och därmed sammanhängande åtgärder, givetvis skulle äga att av tomtköparna uppbära ersättning för den å respektive tomter belöpande kostnaden för utstakning och tomtmätning samt upprättande av tomtkartor m. m.

Med anledning av vad sålunda anförts har byggnadsstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att från det område av förra biskopsbostället 2 mantal Sundby nr 1 i Strängnäs socken, som angäves å den av byggnadsstyrelsen år 1924 upprättade kartan med förslag till stadsplan för området, finge försäljas tomter enligt det av stadsingenjören Aronsson uppgjorda förslaget till tomtindelning av området till ett pris, som i medeltal skulle uppgå till 55 öre per kvadratmeter.

Tillika har byggnadsstyrelsen, under förutsättning av riksdagens tillstånd till ifrågavarande tomtupplåtelser, hemställt, att Kungl. Maj:t måtte *dels* jämlikt 1 kap. 42 § i lagen om fastighetsbildning i stad fastställa ovannämnda, av byggnadsstyrelsen upprättade förslag till stadsplan jämte tillhörande särskilda bestämmelser med avseende å byggnadskvarterens användande inom ifrågava-

rande område (byggnadsbestämmelser), *dels* jämlikt 1 kap. 46 § första stycket i nämnda lag meddela föreskrifter med avseende å bebyggandet av sagda område i enlighet med det av byggnadsstyrelsen upprättade förslaget till dylika föreskrifter (byggnadsordning), *dels ock* förklara hinder från Kungl. Maj:ts sida icke möta för fastställelse av det av stadsingenjören Aronsson upprättade förslaget till tomtindelning inom samma område.

Slutligen har byggnadsstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte förordna, att tomtförsäljningen med därmed sammanhängande åtgärder, såsom väganläggningar m. m., skulle ske genom direktionens vid Strängnäs hospital försorg.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till de svårigheter som på sina håll äro rådande beträffande bostadsförhållandena för hospitalspersonal finner jag önskvärt att åtgärder vidtagas, ägnade att bidraga till en förbättring härutinnan. Där så utan alltför stora olägenheter kan ske, synes i sådant syfte även upplåtande av egnahemslägenheter från hospitalsområden böra ifrågakomma. Att sådana upplåtelse i någon större utsträckning skulle kunna komma till stånd lär emellertid med hänsyn till vad medicinalstyrelsen i ärendet anfört icke vara att förvänta.

Beträffande formen för upplåtelse i allmänhet från hospitalsområden delar jag de betänkligheter, vilka såväl medicinalstyrelsen som byggnadsstyrelsen uttalat mot sådana upplåtelse, som kunna medföra att hospitalsledningarna berövas möjlighet till kontroll över utvecklingen av egnahemssamhällen i hospitalens närhet. Ur denna synpunkt har medicinalstyrelsen till en början icke velat tillstyrka upplåtelse med äganderätt. Sedermera har emellertid styrelsen med hänsyn särskilt till svårigheter för befattningshavarna att vid andra upplåtelseformer anskaffa erforderligt byggnadskapital ansett sig kunna tillstyrka upplåtelse med äganderätt under vissa förutsättningar. Dessa förutsättningar synas styrelsen föreligga i sådana fall, där tillgång finnes till mark som kan antagas för framtiden icke bliva behöflig för hospitalens räkning och med sådant läge, att ett uppväxande egnahemssamhälle kan beräknas icke komma att inverka störande på hospitalets avskildhet.

För egen del finner jag mig kunna tillstyrka upplåtelse under äganderätt under förutsättning att hänsyn till hospitalens verksamhet icke lägga avsevärda hinder i vägen härför. Jag anser dock nödvändigt att tillräckliga garantier skapas för sådan användning av egnahemslägenheterna, att olägenheter för hospitalen icke behöva befaras. I sådant avseende tillåter jag mig erinra om de möjligheter, som erbjudas genom tillämpning av den vid 1924 års riksdag antagna lagen om återköpsrätt till fast egendom. Enligt denna lag må bland annat vid försäljning av kronan tillhörig fastighet, belägen inom område med avseende å vilket Konungen meddelat förordnande som omförmåles i 1 kap. 42 § i lagen om fastighetsbildning i stad, i samband med villkor om skyldighet för fastighetens innehavare att använda densamma för visst ändamål eller ock underlåta viss användning, göras förbehåll om rätt för säljaren att enligt samma lag köpa fastigheten åter. Därest vid försäljning av tomter för egnahemslägenheter från hospitalsområden i samband med villkor om lägenheternas använd-

ning till bostadsändamål huvudsakligen för befattningshavare vid vederbörande hospital göres förbehåll om återköpsrätt, synes mig tillfredsställande garanti vara vunnen för att en upplåtelse även med äganderätt ej skall behöva föranleda olägenhet ur hospitalens synpunkt.

Vad nu angår frågan om tomtupplåtelser vid Strängnäs hospital synes mig den verkställda utredningen hava visat att det föreslagna markområdet torde kunna för hospitalet undvaras och att ett bebyggande av detsamma icke rimligen kan lända till särskilt men för hospitalets verksamhet. Under sådana förhållanden synas mig upplåtelser böra komma till stånd från nämnda område och riksdagens medgivande härutinnan alltså inhämtas. Jag förutsätter dock i enlighet med vad jag i det föregående anfört, att vid försäljning av tomt som villkor stadgas att tomten skall användas till bostadslägenhet för befattningshavare vid hospitalet eller sådan befattningshavares efterlevande maka eller ock för f. d. befattningshavare vid hospitalet, vilken avgått med pension eller därmed jämförligt understöd, eller sådan f. d. befattningshavares efterlevande maka samt att i samband därmed göres förbehåll om återköpsrätt enligt nyssnämnda lag och att den förbehållna återköpsrätten intecknas i tomten. Från medicinalstyrelsens sida har meddelats att styrelsen icke har något att erinra häremot.

Enligt vad jag av chefen för kommunikationsdepartementet inhämtat torde hinder ej föreligga för fastställelse av stadsplan, byggnadsbestämmelser och byggnadsordning för ifrågakvarnande område, i huvudsak grundade på de förslag, som i dessa hänseenden framlagts av byggnadsstyrelsen. I denna del torde emellertid ärendet böra av Kungl. Maj:t upptagas till avgörande först sedan riksdagen fattat beslut rörande upplåtelse av tomter från området.

Sedan de till försäljning ifrågasatta tomterna saluvärderats av vederbörande domänintendent hava såväl hospitalsdirektionen som medicinalstyrelsen tillstyrkt, att vid försäljningen skulle tillämpas de i värderingsinstrumentet upptagna priserna för kvadratmeter. Dessa pris uppgå i medeltal för området i dess helhet till omkring 50 öre per kvadratmeter; och byggnadsstyrelsen har i anslutning härtill hemställt att tomterna skulle försälas till ett pris, som — fränsett kostnaderna för kontroll och tillsyn över bebyggandet m. m. — i medeltal uppginge till nämnda belopp. För min del anser jag den verkställda saluvärderingen kunna läggas till grund för försäljningspriset. Jag förordar alltså, att försäljningen äger rum till det pris per kvadratmeter, som i värderingsinstrumentet angivits för vederbörande tomt.

Beträffande kostnader för kontroll och tillsyn över egnahemsområdets bebyggande har byggnadsstyrelsen — som i förslag till byggnadsordning ifrågasatt, att närmaste inseendet härutinnan skulle utövas av en särskild byggnadsinspektör — föreslagit att för bestridande av dessa kostnader det vid värderingen beräknade tomtpriset skulle höjas med ett belopp av 5 öre per kvadratmeter. Jag anser mig icke i detta sammanhang kunna taga ståndpunkt till frågan, huru tillsynen över bebyggandet bör ordnas, då denna fråga synes böra avgöras i samband med fastställelse av stadsplan m. m. för egnahemsområdet. För att emellertid hålla möjlighet öppen att i nämnda samband anordna tillsy-

nen på i huvudsak det sätt byggnadsstyrelsen föreslagit, torde Kungl. Maj:t böra förbehållas rätt att om så erfordras till det fastställda saluvärdet lägga ett belopp av högst 5 öre per kvadratmeter för bestridande av kostnaderna för tillsyn och kontroll över bebyggandet enligt de närmare bestämmelser, som kunna komma att meddelas av Kungl. Maj:t. Därest frågan löses i huvudsaklig överensstämmelse med byggnadsstyrelsens förslag torde i anslutning till vad nämnda styrelse ifrågasatt böra övervägas möjligheten av att genom byggnadsinspektörens försorg tillhandahålla typritningar till egnahemsbyggnaderna utan särskild kostnad för tomtköparna.

På sätt byggnadsstyrelsen föreslagit torde i det beräknade tomtpriset böra ingå kostnaderna för anläggning av erforderliga vägar inom egnahemsområdet, vilka alltså torde böra ombesörjas av staten. Utgifterna för vägunderhåll samt för utstakning och tomtmätning ävensom andra dylika kostnader böra däremot åvila tomtköparna.

Vad angår försäljningsvillkoren i övrigt har från hospitalsdirektionens och medicinalstyrelsens sida uttryckts ett önskemål, att köpare som tillhörde hospitalets personal måtte beredas sådan lättnad i fråga om köpeskillingsens erläggande, att halva köpeskillingsbeloppet finge inestå räntefritt mot inteckning i lägenheten. Under erinran att enligt vad jag i det föregående förordat tomter över huvud skulle upplåtas endast till befattningshavare vid hospitalet, och i betraktande bland annat av de konsekvenser en dylik lindring skulle kunna medföra beträffande upplåtande av egnahemslägenheter i allmänhet från kronoegendomar, anser jag mig icke böra biträda detta förslag. Jag har vid intagande av denna ståndpunkt även tagit hänsyn till att de föreslagna tomtpriserna i och för sig måste anses synnerligen fördelaktiga ävensom till angelägenheten av att befattningshavare vid ett visst hospital icke erhålla särskilda ekonomiska fördelar, vilka icke kunna beredas personal vid andra hospital. I stället synes mig beträffande köpeskillings erläggande böra i tillämpliga delar lända till efterrättelse vad i detta hänseende stadgas om bostadslägenhet i gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar. Enligt nämnda grunder, innefattade i kungörelse den 17 oktober 1913 (nr 271) vars bestämmelser i nu förevarande hänseende lämnats orubbade i det förslag till nya föreskrifter i sagda ämne som av Kungl. Maj:t genom proposition nr 24 förelagts innevarande års riksdag, gäller att köpeskillning skall erläggas under tio år med en tiondel årligen. Härvid skall iakttagas att första tiondelen erlägges kontant vid köpeavhandlingens upprättande — dock att denna tiondel kan få betalas vid tillträdet, så vida två av länsstyrelsen som vederhäftiga ansedda personer borga för betalningen — samt att vid tillträdet förbindelse med inteckningsmedgivande å återstående nio tiondelar av köpeskillingen jämte ränta efter $4\frac{3}{4}$ procent skall avlämnas. Vid tillämpningen i nu förevarande fall av dessa bestämmelser torde emellertid böra iakttagas att hospitalsdirektionen i stället för länsstyrelsen prövar borgensmäns vederhäftighet.

De inflytande försäljningsmedlen synas lämpligen böra tillgodoföras den i anslaget till hospital och asyler upptagna, såsom förslagsanslag betecknade anslagsposten övriga kostnader för hospitals underhåll. Från denna anslagspost torde även böra bestridas kostnaderna såväl för väganläggningar — vilka kostnader av byggnadsstyrelsen beräknats till i runt tal 10,000 kronor — som också för inlösen av fastighet i de fall, då kronan kan komma att göra återköpsrätten gällande. För att möjliggöra erforderlig översikt och kontroll över statsverkets inkomster och utgifter med avseende å egnahemsområdet torde särskilt konto för detsamma böra uppläggas i räkenskaperna för hospitalet.

Försäljningen jämte därmed sammanhängande åtgärder beträffande egnahemsområdet i fråga torde böra handhas av medicinalstyrelsen eller, efter styrelsens bestämmande, av direktionen för hospitalet.

Aberopande det anförda får jag hemställa att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att från det område å det till Strängnäs hospital anslagna förra biskopsbostället 2 mantal Sundby nr 1 i Strängnäs socken, som finnes angivet å en av byggnadsstyrelsen år 1924 upprättad karta med förslag till stadsplan för området, må i huvudsaklig överensstämmelse med av mig här ovan förordade grunder försäljas tomter enligt av stadsingenjören D. E. Aronsson uppgjort förslag till tomtindelning av området till det pris per kvadratmeter, som i värderingsinstrument den 4 september 1924 angivits för vederbörande tomt, med rätt för Kungl. Maj:t att om så finnes erforderligt höja försäljningspriset med ett belopp av högst 5 öre för kvadratmeter för bestridande av kostnader för kontroll och tillsyn över områdets bebyggande m. m. enligt de bestämmelser, som må komma att meddelas av Kungl. Maj:t.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Conr. Falkenberg.